

Som så många andra hoppas både Dan Gustafsson och Christian Killiner på att det ombyggda Gottsunda centrum blir positivt för stadsdelsutvecklingen.

Gottsunda i brottsstatistiken i LUA-områden 2010

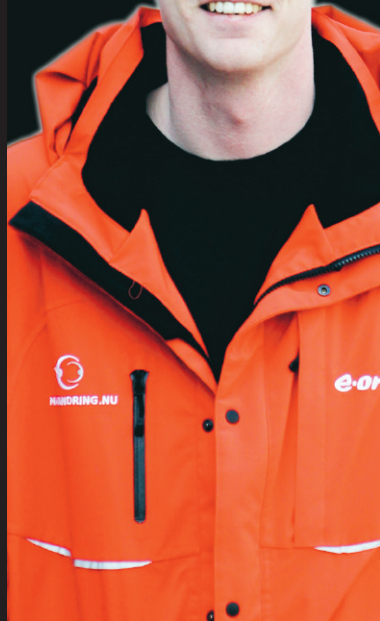
	UPPSALA LÄN	UPPSALA KOMMUN	GOTTSUNDA
SAMTLIGA BROTT	10 498	11 132	12 999
MISSHANDEL	869	918	1 716
VÅLDTÅKT	50	48	146
STÖLD	3 837	4 138	4 139
BRAND	80	106	374
NARKOTIKA	1 085	1 230	1 154

Siffrorna visar anmälda brott år 2010 per 100 000 invånare. En komplett tabell och rapport finns på www.bra.se

"Man kan se ett problem eller en möjlighet." Dan Gustafsson från Gottsunda factory tycker att det finns en stor drivkraft och vilja i Gottsunda.

"Nattvandrararna jobbar i förebyggande syfte", säger Christian Killiner som har nattvandrat i tre år.

Del två i Uppsala Frias artikelserie om Gottsunda:

Gottsunda – så mycket mer

En mängd organisationer och föreningar i Gottsunda jobbar aktivt för att engagera människor i olika verksamheter och uppmärksamma det positiva som finns i stadsdelen. Uppsala Fria har denna vecka tittat lite närmare på några av dessa.

TEXT OCH FOTO: NATALIE VON DER LEHR

Den lokala Arbetsförmedlingen i Gottsunda stängde 2007. Men behovet av en förmedling kvarstod och istället för att bara öppna filialen igen, gjordes en satsning genom Gottsunda factory. Samarbetsprojektet som initierades 2008, var från början stött av den Europeiska socialfonden, ESF.

– Vi fick pengarna för att Gottsunda var ett segregerat område där det fanns mycket problem, utanförskap och ohälsa, säger Dan Gustafsson, samordnare för arbetsförmedlingen.

Han lutar sig tillbaka på sin stol i arbetsrummet och tittar över sina glasögon. Han berättar om det unika med Gottsunda Factory som han beskriver som en mellanlandningsplats för människor som av olika anledningar har hamnat utanför och vill hitta tillbaka in i samhället.

GOTTSUNDA FACTORY förenar arbetsförmedlingen, försäkringskassan, kommunen, Uppsala föreningsråd och Företagarna under ett och samma tak, mitt emot Gottsunda centrum. Därmed blir vägarna och kommunikationen dem emellan enklare och det underlättar för den som söker hjälp. Organisationsprincipen kallas för IPOP, ideellt-offentligt partnerskap, och är tänkt att stärka individens självförsörjningsförmåga och förmåga till självbestämmande.

– Vi pekar på möjligheterna, människorna får välja själva, säger Dan Gustafsson.

Möjligheterna kan vara en praktikplats hos en ideell organisation, en utbildning

eller att starta ett företag. I den så kallade idésmidjan tar man tillsammans fram den bästa lösningen för att komma vidare. Viktiga frågor i processen är: Vem är du? Vad kan du? Vad vill du?

GOTTSUNDA FACTORY HAR inom två år hjälpt 241 deltagare av sammanlagt 300 att komma i arbete, starta eget eller att börja studera. Målet med projektet var att 15 nya företag skulle startas – men det blev 53.

– Man kan se ett problem eller en möjlighet. Många ungdomar som är på väg att bli kriminella är duktiga entreprenörer, det finns en stor drivkraft som kan utnyttjas till något bra om den kanaliseras rätt, säger Dan Gustafsson.

JUST NU BEFINNER Gottsunda factory sig i en fas där man fokuserar på individer som är utförsäkrade och har hamnat mellan arbetsförmedlingen och försäkringskassan. Målet är att deltagarna i projektet ska komma ifrån sitt beroende av försörjningsstöd.

DENNA SOLIGA eftermiddag är Centrum för vuxnas lärande på plats, CVL, och informerar om möjligheter till utbildning. Stefan Hellström, som är informatör för CVL, betonar att många av utbildningarna är gratis och att tidigare utbildningar och arbeten kan tillgodoräknas. På Lärocentrum i Mötesplats treklängen finns det möjligheter att låna en dator och få studiero, vilket kan vara viktigt om man läser på distans.

– Yrkesutbildningarna brukar väcka mest intresse. Många inser fördelen med att läsa ett år om det ökar chansen att sedan få ett jobb, säger Stefan Hellström.

Gottsunda factory hjälper till med förmedling av praktikplatser för deltagarna innan, under eller efter utbildningen. Vilket Dan Gustafsson kallar för "övergångsmarknaden", den ideella sektorn kan vara en sådan plats.

– Det är ett bra sätt att prova på, att visa upp sig och kanske till och med bli kvar. Sedan blir det enklare att söka på den vanliga arbetsmarknaden också.

ETT SÄTT ATT KOMMA i kontakt både med en ideell organisation och med andra boende i Gottsunda är att nattvandera. Christian Killiner, ordförande för Gottsunda nattvandrararna, beskriver hur han själv utökade sitt sociala nätverk genom att börja nattvandera för tre år sedan. Nu känner han nästan alla och blir igenkänd även när han inte har den röda Nattvandrarjackan på sig. Reaktionerna som han och de andra nattvandrararna möter när de är ute på en fredag eller lördag kväll är blandade.

– Det är ett vanligt missförstånd att vi är säkerhetsvakter. Men vi är bara vanliga vuxna som är ute på stan på kvällstid, vi finns till för ungdomarna, säger han.

Han beskriver nattvandrararnas arbete som förebyggande. För det mesta räcker det att "synas eller att tjoa till när det blir bråk". Många gånger handlar det om att hjälpa ungdomarna att komma hem säkert när de kommer från stan från bussen eller att kunna ringa hem efter föräldrarna.

MEN ARBETET HAR ett syfte och en tydlig verkan. Christian Killiner berättar att polisen märker när nattvandrararna inte är ute och promenerar – då blir det fler bråk. Själva har Christian Killiner aldrig känt sig rädd och tycker om sin stadsdel Gottsunda.

Många ungdomar som är på väg att bli kriminella är duktiga entreprenörer, det finns en stor drivkraft som kan utnyttjas till något bra om den kanaliseras rätt.

Dan Gustafsson

– Vill man ha action får man åka in till stan och nattvandera där, säger han.

EN FÄRSK RAPPORT från Brottsförebyggande rådet, Brå, sammanfattar brottsstatistiken i totalt 38 områden med lokala utvecklingsavtal, så kallade LUA-områden, under tidsperioden 2008 till 2010. Gottsunda utgör ett område och kan jämföras med andra LUA-områden, Uppsala kommun eller genomsnittet i hela landet. Den totala brottsligheten i Gottsunda är lite högre än den i hela länet och kommunen, det som skiljer är fler anmälda fall av misshandel, våldtäkt och skadegörelse genom brand (se tabell).

PÅ BRÅ ÄR MAN noga med att påpeka att skillnader i statistiken kan vara en konsekvens av polisens och andra myndigheters prioriteringar i olika stadsdelsområden. I områden med till exempel ett intensifierat arbete mot narkotikabrott, pekar antal anmälda brott uppåt.

– Satsningen har synliggjort brottslighet som tidigare varit del av ett mörkertal, säger Leif Petersson, statistiker på Brå, i ett uttalande.

SOM SÅ MÅNGA ANDRA hoppas både Dan Gustafsson och Christian Killiner på att det ombyggda Gottsunda centrum blir positivt för stadsdelsutvecklingen. Dan Gustafsson betonar vikten av att behålla det unika med centrumet och att ge utrymme för basarer eller försäljning av närodlat mat. Medan Christian Killiner hoppas på fler caféer eller restauranger som kan bli en mötesplats för ungdomar och barnfamiljer. Dessutom efterlyser han att ännu fler personer engagerar sig i stadsdelen, till exempel genom nattvandring.

– Är man nyinflyttad eller arbetslös är det bästa man kan göra att komma ut bland folk och engagera sig ideellt. På så sätt kanske man hittar ett arbete, säger han. ★